

Република България
Президент

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 306 К/1
Дата 14.07.2021 г.

ДО

**КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТ А Н О В И Щ Е

ОТ РУМЕН РАДЕВ
ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
по конституционно дело № 11 от 2021 г.

На 30.06.2021 г. е получено писмо от Конституционния съд с препис от определение на същия от 29.06.2021 г., с което президентът е конституиран като заинтересована институция по к.д. № 11/2021 г.

Делото е образувано по искане на омбудсмана за обявяване на противоконституционност на чл. 148, ал. 16 и чл. 178, ал. 3, т. 5 (само в частта „в териториите със средно и високо застрояване, както и“) от Закона за устройство на територията (ЗУТ).

Първата норма въвежда изискване разрешение за строеж да се издава само при приложен подробен устройствен план по отношение на регулацията, а чл. 178, ал. 3, т. 5 предвижда същото условие за ползването (издаване на разрешение за въвеждане в експлоатация) на вече построена сграда.

В искането омбудсманът твърди, че има нарушение на правото на собственост (чл. 17, ал. 1 и 3 от Конституцията на Република България), понеже не е ясно за кого възниква задължението да бъде приложена уличната регулация и да изпълни мероприятията по изграждане на улици, пътища или алеи по втората оспорена разпоредба. Отчита се, че това е задължение на общинските органи и нормата създава законова предпоставка административният орган да забави неограничено издаването на разрешение за строеж или за въвеждане в експлоатация, докато общината намери средства, за да извърши необходимите отчуждавания и да приложи собствения си подробен устройствен план. Отбелязва се, че ако общината няма средства или срокът за отчуждаванията е изтекъл, тогава законодателят на практика натовазва собствениците със задължението със собствени сили и средства да сключват споразумения за продължаване на отчуждителните производства, които общината не е

успяла да приключи в срок и със собствени средства да се строят улици и инфраструктура.

Атакуваните в Конституционния съд разпоредби са част от Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на ЗУТ, който беше приет от 44-то Народно събрание на 27.01.2021 година.

На 4.02.2021 г. с Указ № 36 бе наложено вето на една от двете оспорени сега от омбудсмана разпоредби (чл. 148, ал. 16 от ЗУТ) и законът бе върнат за ново обсъждане в Народното събрание заедно с други спорни текстове от същия изменителен закон. В мотивите към ветото се изтъква, че оспорените разпоредби нарушават правото на свободна стопанска инициатива (чл. 19, ал. 1 от Конституцията на Република България), приети са само с едно гласуване от Народното събрание (в нарушение на чл. 88, ал. 1 от Конституцията на Република България) и без обществено обсъждане, както и без възможност широк кръг заинтересовани страни да изразят становища, което нарушава изискването за необходимост, обосновааност, откритост, стабилност и съгласуваност на законодателния процес и противоречи на условията на правовата държава (чл. 4, ал. 1 от Конституцията на Република България). Въпреки тези съображения на 17.02.2021 г. Народното събрание прегласува текста без промяна.

Искането на омбудсмана за обявяване на противоконституционност на чл. 148, ал. 16 и чл. 178, ал. 3, т. 5 (частта „в териториите със средно и високо застрояване, както и“) от ЗУТ е основателно. То подробно разглежда въпроса дали наложеното ограничение на правото на собственост преследва легитимна цел (дава се положителен отговор) и е съразмерно на тази цел (отрицателен отговор). Искането на омбудсмана съдържа и полезна препратка към начина за уреждане на спорните въпроси в немското законодателство.

Доколкото искането на омбудсмана е в съзвучие с мотивите, които са вече изложени в Указ № 36 от 2021 г. и междувременно не са настъпили нови обстоятелства, поддържам изложеното в мотивите към ветото и в искането на омбудсмана, че чл. 148, ал. 16 от ЗУТ е противоконституционен. Същите аргументи са валидни и по отношение на чл. 178, ал. 3, т. 5 (в частта „в териториите със средно и високо застрояване, както и“) от ЗУТ.

РУМЕН РАДЕВ

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ